

med obema in kako silno z globokostjo misli in duhovitostjo besede sveti Pavel nadkriljuje velikega poganškega misleca. Naj bi prebral vsaj kratko pisemce na Filemona, ki vsebuje toliko toplega čuvstvovanja in globokih misli, da je pravi umetniški biser in bi tudi modernemu pisatelju mogel podati snov za delo, vredno „Quo vadis-a“ ali „Ben-Hurja“. Sveti Pavel je brezdvomno ena največjih in najduhovitejših prikazni v zgodovini, tudi če popolnoma abstrahiramo od katoliškega stališča. Aškerc je pa naredil iz njega napol idijota. Če bo tako prevračal zgodovino, kako bi nam mogel potem razložiti veliki dogodek začetka krščanstva? Kako je nastalo in kako je zmagalo krščanstvo, če je bilo poganstvo tako lepo in dobro, a prvi oznanjevalci krščanstva taki idijoti? To naj nam odgovori „vestni zgodovinar“!

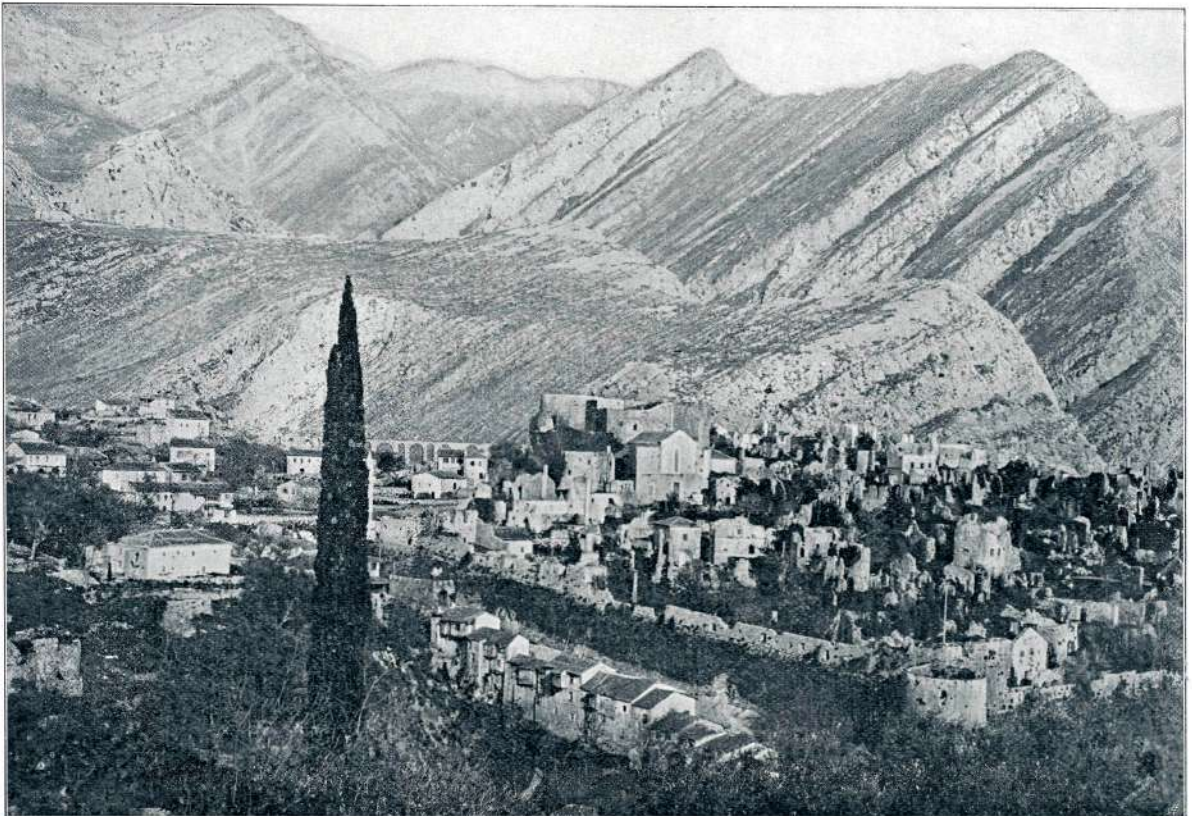
Die osteuropäischen Literaturen und die slawischen Sprachen. „Kultur der Gegenwart“, znana zbirka, ki jo izdaja P a v e l H e n n e b e r g, je prinesla pod naslovom: „Die osteuropäischen Literaturen und die slawischen Sprachen“ najprej pregled razvoja slovanskih jezikov, nato pa posamezne slovanske literature. Izmed neslovanskih slede novogrška, ogrska, estniška, litovska in letska. Nas zanima predvsem pregled jugoslovanske in specielno slovenske, ki nam jo podaja profesor Murko, in oris zgodovinskega razvoja in današnjega stanja slovenskega jezika, ki ga je priskrbel profesor Jagić.

Profesor Murko je očrtal v kratkih potezih paralelno vse jugoslovanske literature. Splošno rečeno so posamezne dobe slovenskega slovstva dobro ka-

rakterizirane, razvoj idej v njih kratko in pregledno sestavljen. Škoda je le, da je naši literaturi odmerjenega tako malo prostora, tako da bi se dalo semintja dostaviti še marsikaj važnega. Toda najsi bo prostor še tako odmerjen, imen kot so Detela, Meško, Finžgar, Kette in Medved vendar tudi v najkrajšem „pregledu“, če ga hočemo po pravici tako imenovati, ne moremo pogrešati.

Profesor Jagić označuje mejo Slovencev s tem-le stavkom: „Die in Steiermark (südlich der Drau), Kärnten (nur noch in einigen Tälern), Krain, Nordistrien und im Küstenland von Triest bis Görz (teilweise auch in Norditalien) wohnenden... Slowenen“. Neverjetno! Kam je pa založil profesor Jagić štajerske, na severu Drave bivajoče Slovence? In ogrske? In na Koroškem je vendar tretjina (po vladnem štetju seveda le slaba) prebivavcev Slovencev! Ko bi g. pisatelj vzel v roke vsaj kak nemški zemljevid, kjer je marsikak kraj primaknjen Nemcem v prid, bi videl, da ni Drava meja med Slovenci in Nemci. Odkod sta pa Miklošič in Vraz? Tudi s stavkom „im Küstenlande zwischen Görz und Triest“ je teritorij primorskih Slovencev nedostavno označen.

Ko popisuje Jagić razvoj slovenskega jezika in karakterizira posamezne dobe, nam kaže zopet velike vrzeli. Omeniti bi moral brižinske spomenike kot naš prvi jezikovni spomenik, pisan najbrž v ziljskem ali njemu sorodnem narečju. Če je že prešel spominske drobce od X. stoletja do protestantovske dobe (beneškoslov. rkp. vinogr. zakon, confessio generalis itd.), bi pa vsaj protestantovsko dobo na pri-

BAR, ČRNOGORSKO PRISTANIŠČE